

I-GENEL DURUM:

Artvin ili doğudan Ardahan, güneyden Erzurum, batıdan Rize, kuzey ve kuzeydoğudan Karadeniz ve Gürcistan ile çevrili olup; Doğu Karadeniz bölgesinin en doğusunda yer almaktadır.

İlimiz Çoruh nehri ve kollarının oluşturmuş olduğu derin vadiler ile kaçkal dağ silsileleri nedeniyle çok engebeli ve kırık arazi yapısına sahiptir. Bu tepe ve dağlar derin vadilerle aşmakta, yer yer eğimli de olsa vadi tabanı, dağ ve tepeler üzerinde verimli araziler bulunmaktadır. Yüksek kesimlerde geniş yaylalar yer almaktadır.

Coğrafi ve topoğrafik yapıdaki bu farklılıklar nedeniyle Hopa ve Arhavi ilçelerindeki deniz seviyesindeki arazilerden Şavşat, Ardanuç ve Yusufeli ilçelerinin yayla ve mezarlarındaki yaklaşık 2000 rakımlı arazilere kadar tarımsal faaliyet yapılabilir. Bu alanlar içerisinde mikroklimatik özellik gösteren bölgelerin olması nedeniyle subtropik iklim ürünlerinden karasal iklimlerde yetişebilen ürünlere kadar Türkiye coğrafyasında yetiştirilebilen bir çok ürünün yetiştirilmesi mümkün olmaktadır. Gerek bu çok değişik bitkilerin yetiştirilmesi nedeniyle gerekse çok kısa mesafeler içerisinde rakımın çok fazlaca değişim göstermesinden dolayı ilimiz florasında çiçekli bitkiler fazlaca bulunmakta ve bu bitkilerin çiçekli kalma süreleri uzun olmaktadır. Bu nedenle de ilimiz arıcılık açısından son derece müsait olmaktadır.

İlimiz çiftçilerinin hayvansal ve bitkisel üretimi bir arada yapmalarından dolayı ihtiyaç duydukları gübre ihtiyacını çiftlik içerisinde karşılamakta ticari gübre kullanımı sınırlı kalmaktadır. Ziraî mücadele işlerinde de arazilerin çok parçalı ve eğimli olması nedeniyle gereği kadar ilaçlı mücadele yapılamamaktadır. Bu nedenlerle ilimiz organik tarım açısından çok uygun bir yapı arz etmektedir.

İlimiz tipik doğu karadeniz ikliminden; karasal iklime geçiş iklim özelliklerini birlikte taşımaktadır. İlçe bazlarında lokal iklim özelliklerine rastlanmaktadır. Genel hatlarıyla Ardanuç, Şavşat ve Yusufeli ilçeleri yazları sıcak, kışları sert ve kar yağışlı özellikler arz etmekte iken, sahil ve sahile komşu ilçelerde bol yağışlı ılıman iklim özellikleri görülmektedir.

Nüfus:

Artvin ilinin 2000 yılı nüfus sayımına göre ilçe merkezleri nüfusu 84.198, köy nüfusu 107.736 olmak üzere toplam 191.934 kişi olarak tespit edilmiş olup; 1990-2000 dönemindeki nüfus artış hızı yaklaşık % -0,01'dir. Nüfus yoğunluğu ise 26 kişi/km² dir. İlçeler bazında nüfus varlığı aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

İLÇESİ	ŞEHİR NÜFUSU	KÖY NÜFUSU	TOPLAM NUFUS	KOY / TOPLAM NÜFUS ORANI
MERKEZ	23.157	11.411	34.572	33
ARDANUÇ	5.278	9.199	14.477	64
ARHAVİ	14.079	5.268	16.347	32
BORÇKA	9.008	18.646	27.654	68
HOPA	15.445	17.139	32.584	53
MURGUL	3.801	4.742	8.543	56
ŞAVŞAT	7.325	18.299	25.624	72
YUSUFELİ	6.105	23.028	29.133	79
TOPLAM	84.198	107.736	191.934	56

Yerleşim :

İlin toplam yüzölçümü 7.513 km²'dir. Merkez ilçe dahil 8 ilçe, 4 belde, 310 köy ve 1.730 köyaltı yerleşim birimi mevcuttur. 310 köyün 159 adeti orman içi köy, 151 adeti ormana bitişik köy kapsamındadır

TARIMSAL DURUM :

1-Tarımsal Yapı: Artvin ilinin coğrafi yapısı, kırık ve meyilli arazi varlığı tarımı olumsuz yönde etkilemektedir. 1997 yılı köy envanterine göre 26.899 tarımsal işletme (hane) mevcuttur. Bu işletmelerin;

21.484'ü (% 79,87) bitkisel ve hayvansal üretim;

5.215'i (% 19,39) yalnız bitkisel üretim;

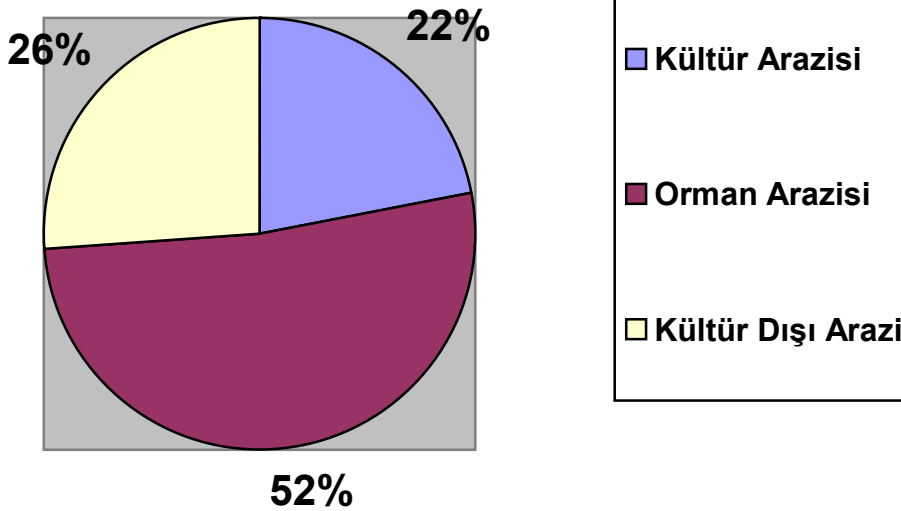
186'sı (% 0,69) yalnız hayvansal üretim;

4 'ü (% 0,015) su ürünleri üretimi ile uğraşmakta,

953 aile ise herhangi bir tarımsal faaliyette bulunmamaktadır.

Tarım geleneksel anlamda yapılmakta olup üretilen ürünler aile tüketiminin yanı sıra mahalli pazarlar ve çevre illerin pazarlarına yönelik üretim söz konusudur. Tarımsal üretimde tamamen insan gücüne dayalı üretim söz konusu olup makineli tarım hiç yoktur denecek kadar azdır. Bitkisel üretim çoğunlukla Çoruh nehri ve kollarının oluşturmuş olduğu vadi tabanında bulunan tarımsal arazilerde yapılmasına karşılık hayvansal üretim iç kesimlerde ve yükseklerde yapılmaktadır. İlimiz Borçka İlçesi Camili Bölgesi Kafkas Arı ırkının saf olarak bulunduğundan dolayı Bakanlığımızca izole bölge ilan edilmiş olup bu bölgeye arı giriş çıkışı yasaklanmıştır. Özellikle Çoruh vadisi boyunca kurulan ve Yusufeli ilçesinde yoğunlaşan örtü altı sebze yetiştiriciliğinde domates, hıyar, patlıcan, kavun, ıspanak, marul, maydanoz v.b. ürünler üretilmekte olup bu ürünler çoğunlukla Erzurum sebze hali başta olmak üzere diğer komşu illerin pazarlarına sunulmaktadır.

2-Arazi Varlığı : Artvin ilinin yüzölçümü 7.513.000 da. Olup, mevcut arazinin 1.965.092 dekarı kültür dışı; 3.900.182 dekarı orman ve 1.647.330 dekarı da kültür arazisidir. Ülke geneli ile karşılaştırıldığında Artvin ili arazi varlığının büyük bir kısmını orman arazilerinin oluşturduğu görülmektedir. İl yüzölçümünün % 21,93'ü tarıma uygun arazilerdir.

Arazi mülkiyeti metrekarelerle ifade edilen ilimizde işletme büyüklüklerine göre dağılımına bakıldığında ise;

- 7.275 işletmenin 11-20 dekar,
- 7.117 işletmenin 6-10 dekar,
- 6.595 işletmenin 0-5 dekar,
- 5.065 ailenin 21-50 dekar,
- 793 işletmenin 51-100 dekar,

54 ailenin ise 100 dekardan daha fazla araziye sahip olduğu görülür.

1997 köy envanterine göre mevcut işletmelerin kullandığı toplam alan 444.814 dekar, parça sayısı ise 611.293 adet olup ortalama parça büyüklüğü 728 m² dir. Artvin'de işletme başına düşen arazi (toprak) miktarı ülke ortalamasının altında ve çok parçalı olup ortalama bir işletmeye 23 parça tarım arazisi düşmektedir.

VERİM VE ÜRETİM DURUMU :

1-Bitkisel Verim ve Üretim Durumu : ilimizde tür ve çeşit bazında oldukça geniş bitkisel üretim potansiyeli mevcuttur. Birçok bitkinin gen kaynağı olan ilimizde son yıllarda bu potansiyel değerlendirilerek yüksek verimli tohumluklar ve fidanlar getirilerek çiftçilerimize örnek bahçeler tesis edilmiştir.

1.647.330 dekar toplam kültür arazisinin 274.784,5 dekarı işlenebilir arazi olup; il yüzölçümünün % 3,66' sı kadardır. Toplam kültür arazisinin % 20,64 ' ü olan 340.000 dekar arazi ise sulanabilir arazidir. Bu kültür arazilerinin ürünler üzerinden dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ARTVİN İLİ KÜLTÜR ARAZİLERİNİN ÜRÜNLER ÜZERİNDEN DAĞILIMI

YETİŞTİRİLEN ÜRÜN CİNSİ	MİKTARI (Dekar)	Kültür arazisi içindeki payı (%)
Çayır	280.292	17,01
Mera	1.027.823	62,39
Hububat	58.505	3,55
Yem bitkileri	29.857	1,82
Bahçe	26.367	1,60
Sebze	20.905	1,27
Bağ	6.512	0,40
Çay	88.663	5,38
Zeytin	4.240	0,26
Fındık	36.208	2,19
Tarla ürünleri	48.942	2,97
Vasıfsız çayırlar	18.296	1,11
Nadas alanları	720	0,05
Toplam	1.647.330	100

Bitkisel üretim durumları :

Yumuşak çekirdekli ve üzüksü meyve üretimi (Ton)

Armut	Ayva	Elma	Dut	İncir	Nar	Üzüm	T. Hurması	Kivi
3.075	601	4.781	1.405	1.480	240	3.600	1.315	300

Sert çekirdekli meyve üretimi (ton)

Erik	Kaysı	Kiraz	Şeftali	Vişne	Kızılcık	Zeytin
907	270	2771	721	176	342	1426

Sert kabuklu meyve üretimi (ton)

Ceviz	Fındık	Kestane
1789	4236	164

Turunçgil meyve üretimi (ton)

Mandalina	Portakal	Limon
942	480	16

Önemli sebze ürünleri üretimi (ton)

Domates	Hiyar	Soğan (taze)	Fasulye (taze)	Biber		Patlıcan	Lahana	
				sivri	Dolmalık		Beyaz	Kara
4.653	1.504	158	9.240	113	161	192	284	122

Hububat üretimi (ton)

Buğday	Arpa	Çavdar	Mısır		Çeltik
			Dane	Hasıl	
7.623	3.334	-	9.650	-	435

Önemli tarla ürünleri üretimi (ton)

Patates	Fasulye (kuru)	Soğan (kuru)	Sarımsak (kuru)
17.143	1.022	80	18

Yem bitkileri üretimi (ton)

Çayır	Yonca	Korunga	Fiğ
206.063	11.348	3.063	850

endüstri bitkileri üretimi (ton)

Çay		Tütün
Yaş	Kuru	
-	-	37

2-Hayvansal Verim ve Üretim Durumu :

a-Hayvan Varlığı : İlimizin 2003 yılı sonu itibariyle kanatlı dahil hayvan varlığı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

2003 yılı hayvan varlığı

Tek Tırnaklı	Sığır				Koyun	Keçi	Kanatlı	Kovan mevcudu	
	Kültür ırkı	K.melez	Yerli	Toplam				Fenni	Yerli
5.696	6.147	26.846	34.115	67.122	78.199	8.073	30.166	50.173	4.180

B) Hayvansal Üretim: 2003 yılında Merkez ve Şavşat belediyesi mezbahanesi resmi ruhsatlı olup yasal kesim yapılmıştır. Diğer ilçelerdeki mezbahaneler izin alma aşamasındadır. Mezbahanelerdeki toplam et üretim miktarı 103 ton olup aşağıda tabloda belirtilen et üretim miktarı köylerde ihtiyaç için üretilen et miktarlarını da içermektedir.

Hayvansal verim ve üretim durumu

Et(ton)	Süt(ton)	Peynir(ton)	Yağ(ton)	Yumurta(adet)
942	60.874	3.140	2.180	2.910.305
Deri(adet)	Yapağı ve tiftik (ton)	Bal (ton)	Balmumu(ton)	Oğul(adet)
15.025	98	588	55	-

3-Su Ürünleri Üretim Durumu : İlimizin Arhavi ve Hopa ilçeleriyle karadeniz'e kıyısı bulunmakta ve balıkçılık bu ilçelerde önemli bir geçim kaynağı teşkil etmektedir. 2003 yılında denizlerden ve iç sulardan elde edilen su ürünleri miktarı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Su ürünleri üretim durumu (kg)

Hamsi	İzmarit	Mezgit	Minekop	Zargana	İstavrit	Palamut
185.600	1.130	46.600	550	2.450	7.830	75.500 Adet

4-Entansif Tarım İşletmeleri Üretim Durumu : İlimizde s.y.d.f.'u, fındık alanlarının daraltılması ile ilgili fındık fonu,or-köy ve özel müteşebbis tarafından sağlanan kaynaklarla toplam 313 adet 52.283 m² alanda tamamı faal örtü altı yetiştiriciliğine devam edilmektedir.

Entansif tarım işletmeleri

İşletme Türü	Finansman kaynağı						Toplam Kapasite	Kullanılan Kapasite
	K.K.D.F	Fındık fonu	Or-köy	S.Y.D.F	Özelteş	Toplam (adet)		
Besicilik	4				10	14	880+300 (baş/dev)	895 (baş/dev.)
Süt inekçiliği					71	71	272 (baş)	67 (baş)
Civciv ür.işl.					1	1	20.000 adet/ay	20.000 adet/ay
Tavukçuluk	5				3	8	42.500 (adet/yıl)	29.000(adet/yıl)
Arıcılık	7					7	1440(kovan)	1440(kovan)
Balıkçık	4				31	35	508 (ton/yıl)	475 (ton/yıl)
Seracılık	1	11	34	135	2	177	49.515 (m ²)	49.515 (m ²)
Ana arı ürt.					1	1	2000 adet/yıl	2000 adet/yıl
Toplam	21	11	34	135	119	314	-	-

YATIRIMLAR :

İlimizin 2003 yılı cari bütçesi 13.225.000.000-tl., yatırım bütçesi 186.820.000.000-tl. Olup toplam 200.045.000.000-tl.' dir. Dönem sonu itibariyle ödenek harcanan ve kalan ödenek miktarları aşağıya çıkarılmıştır.

Artvin Tarım İl Müdürlüğü 2003 yılı bütçesi (1000 tl)

	Program bütçe ödeneği	Gelen ödenek	Harcanan ödenek	Kalan ödenek
Yatırım*	186.820.000	170.955.270	114.536.650	56.418.620
Cari	13.225.000	16.377.350	11.917.750	4.459.600
Toplam	200.045.000	187.332.620	126.454.400	60.878.220

*083/300-400 harcama kalemleri dahildir.

A – PROJE VE İSTATİSTİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

Bitkisel üretimi geliştirme projesi : İlimizde dönem sonu itibariyle mısır,çeltik ve bağ-bahçe üretimini geliştirme projeleri gibi alt projeler olarak yürütülen bu projelere ait fiziki gerçekleştirmelerle ilgili açıklamalar aşağıya çıkarılmıştır.

FAALİYET ADI	PROGRAM (DA)	FİZİKİ GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME (%)
MISIR ÜRETİMİNİ GELİŞ.	100.000	64.470	64,47
BAĞ-BAHÇE ÜRETİMİNİ GEL.	650	610,25	93,88
ÇELTİK ÜRETİMİNİ GELİŞ.	6.000	1.450	24,16
GÜBRE ANALİZİ	12	5	41,66

HAYVANCILIĞI GELİŞTİRME PROJESİ :

a)Suni Tohumlama Çalışmaları: Hayvancılığı geliştirme projesi içerisinde yer alan suni tohumlama çalışmaları programlı olarak merkez ilçe, Arhavi , Murgul , Hopa ve Şavşat ilçelerinde, telefon ihbarlı olarak ise Borçka ve Yusufeli ilçelerinde uygulanmaktadır.

2003 yılında 53 köyde 4.349 baş boğa altı inekten 3.880 baş hayvan suni tohumlama yoluyla tohumlanmak üzere programa alınmış, dönem sonuna kadar 1.962 baş hayvan tohumlanmıştır. Tohumlama teknisyeni ve araç eksikliği nedeniyle suni tohumlamada hedeflenen rakamlara ulaşılamamakta, bu nedenle gerçekleştirme yüzdesi düşmektedir. 2003 yılında 3.025 doz dondurulmuş sperma, 4.870 lt nitrojen gazı alınmıştır.

İLÇESİ	KÖY SAYISI	BOĞA ALTI İNEK SAYISI	TOHUMLA NABİLEC EK İNEK	TOHUMLA NAN İNEK SAYISI	%	TUR UZUNLUĞ U (KM)
MERKEZ	12	1.100	1070	643	52	145
ARHAVİ	13	700	700	218	9,2	65
BORÇKA	-	-	-	-	-	-
HOPA	13	1435	1095	-	-	135
MURGUL				134		
ŞAVŞAT	15	1114	1015	645	37,4	155
YUSUFELİ	-	-	-	322	-	-
TOPLAM	53	4349	3880	1962	31,6	500

b)Tabii Tohumlama Çalışmaları: ilimiz Ardanuç ve Şavşat ilçelerinde suni tohumlama programı dışında kalan köylerde 2003 yılı içerisinde 8 baş tabii tohumlama boğası ile melezleme çalışmaları devam etmekte olup toplam 506 tabii tohumlama yapılmıştır.

ARI İRKİNİ İSLAH VE ARICILIĞI GELİŞTİRME PROJESİ:

4631 sayılı Hayvan Islahı Kanununa istinaden 19 Aralık 2001 tarih ve 24615 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “ Islah Amaçlı Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Hakkında Yönetmelik “ çerçevesinde ilimizde arı yetiştiricileri birliği kurulması çalışmalarının başlatılması 10.04.2002 tarih ve 1590 sayılı yazı ile talimatlandırılmıştır. Arı yetiştiricileri birliklerinin kurulması ile ilgili çalışmalar 2003 yılı ocak ayından itibaren başlatılmış olup; dönem sonu itibariyle arıcılığı geliştirme projesi kapsamında arı yetiştirici birliği kurulmuş , kuruluş ticaret sicil gazetesinde yayınlanmış olup ilk genel kurul toplanmış toplantı tutanakları tarımsal üretim ve geliştirme genel müdürlüğüne sunulmuştur.

Dönem sonu itibariyle de müdürlüğümüz tarafında ana arı yetiştiriciliği kursu tamamlanmış olup kurs sonunda başarılı olan 75 adet kursiyere bakanlığımız tarafından

sertifikaları gönderilmiş sertifikalar sahiplerine teslim edilmiştir. Sertifikalarını almış olan üreticiler ana arı üretim izni almak üzere müdürlüğümüze müracaat etmiş ve kurulacak komisyonun denetlemesi sonucu üretim izni almaya hak kazanan üreticilere izin verilecek ancak izin için yapılacak denetlemeler için arıların çıkış dönemleri beklenecektir.

YEM BİTKİLERİ VE BESİ HAYVANCILIĞININ DESTEKLENMESİ ÇALIŞMALARI:

2000/467 sayılı hayvancılığın desteklenmesi hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı gereği ilimiz merkez ve bağlı ilçelerinde yürütülmekte olan yem bitkileri üretimini geliştirme ve destekleme projesi kapsamında 2003 yılı dönem sonu itibariyle toplam müracaat sayısı 52 adet olup bu projelerden 51 tanesi onaylanmıştır. Proje kapsamında 997,93 da gerçekleştirilmiştir olup toplam destekleme miktarı ise 58.341.167.075-TI'dir. Gerçekleşmeler aşağıdaki gibidir :

ÜRÜN ADI	GERÇEKLEŞME (DA)
YONCA	284,85
KORUNGA	301,08
SİLAJLIK MISIR	25
FİĞ	387

ÇAYIR- MERA, YEM BİTKİLERİ VE HAYVANCILIĞI GELİŞTİRME PROJESİ :

1994 yılından itibaren uygulanan bu proje ile 4 ilçemizdeki 9 köyde çalışmalarımız devam etmektedir. Bu projenin uygulandığı yerlerde dönem sonu itibariyle; 250 dekada yonca, 300 dekada korunga, 30 dekada fiğ ve 46 dekada silajlık mısır üretimi sağlanmıştır.

FAALİYET ADI	PROGRAM (DA)	FİZİKİ GERÇEKLEŞME (DA)	% GERÇEKLEŞME
MERA TESİSİ	500	-	-
YONCA OT ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME	600	250	41
KORUNGA OT ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME	600	300	50
FİĞ OT ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME	100	30	30
SİLAJLIK MISIR ÜRETİMİNİ GEL.	100	46	46
SİLAJ YAPIMI	500	230	46

ÇİFTÇİ KAYIT SİSTEMİ VE DOĞRUDAN GELİR DESTEĞİ PROJESİ :

Tarımsal üretimle iştigal eden çiftçilere doğrudan gelir desteği yapılması ve kayıt sisteminin oluşturulması amacıyla uygulamanın başlatılmasına ilişkin 14.06.2002 tarih ve 24785 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2002/4165 sayılı bakanlar kurulu kararı eki 4.maddesine istinaden yayınlanan 2003 yılı uygulamasına esas olmak üzere 2003/13 tebliğ gereğince yürürlüğe girmiş ve çalışmalara başlanmıştır.buna göre 27725 çiftçimizin başvurusu uygun görülmüştür. Başvurulan arazi miktarı 691062,622 da , desteklemeye tabii alan 683285,394 da ve toplam destekleme miktarı 10.932.566.304.000-tl olarak tespit edilmiştir.

Bakanlığımızın belirlediği ödeme planı çerçevesinde Destekleme ödemelerinin %50'lik kısmı tamamlanmış olup kalan kısımların ödenmesi ise 2004 nisan ayına kadar yapılacağı Bakanlığımızca basın açıklaması ile bildirilmiştir.

2003 çiftçi kayıt sistemi ve doğrudan gelir desteği çalışmaları doğrultusunda ilimiz genelinde toplam 27.725 çiftçi kayıt altına alınmış olup destekleme miktarları ise aşağıdaki gibidir.

İLÇE ADI	ÇİFTÇİ SAYISI	TOPLAM ALAN (DA)	TOPLAM DESTEKLENEN ALAN (DA)	DESTEKLEME MİKTARI (TL)
MERKEZ	1975	40699,291	40291,261	644.660.176.000
ARDANUÇ	2117	82480,604	75432,989	1.206.927.824.000
ARHAVİ	1945	35497,434	35497,434	567.958.944.000
BORÇKA	4961	165695,231	165650,231	2.650.403.696.000
HOPA	3860	72194,299	72194,299	1.155.108.784.000
MURGUL	362	9955,722	9946,902	159.150.432.000
ŞAVŞAT	6608	155240,688	155006,421	2.480.102.736.000
YUSUFELİ	5897	129299,353	129265,857	2.068.253.712.000
TOPLAM	27725	691062,622	683285,394	10.932.566.304.000

Ayrıca 2003 yılında ÇKS&DGD çalışmaları ile paralel olarak yürütülen Mazot Desteği ödemelerinde ise 24.372 çiftçimize toplam 1.188.091.495.000-tl mazot desteklemesi yapılmıştır.

DİĞER DESTEKLEME ÇALIŞMALARI :

(1000 TL)

DESTEKLEME ÇEŞİDİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEK MİKTARI	DESTEKLEME BİRİM FİYATI	TOPLAM DESTEKLEM E
SUNİ TOHURLAMA DEST.	676 KİŞİ	755 BAŞ İNEK	10.000	7.550.000
SUNİ TOH. SON. DOĞAN BUZAĞI D.	56 KİŞİ	60 BAŞ BUZAĞI	20.000	1.200.000
YEM BİTKİLERİ DEST.	51 KİŞİ	997,93 DA	*	58.341.167
SU ÜRÜNLERİ DEST.	5 KİŞİ	71.181 KG	**	18.708.640
ANA ARI ALIP KUL. DEST.	4 KİŞİ	224 ADET	4.000	896.000
	7 KİŞİ	666 ADET	6.000	3.996.000
TOPLAM	799	-	-	90.691.807

* farklı projeler gerçekleştirildiği için birim fiyat yazılmamıştır.

** yıl içerisinde destekleme birim fiyatı değiştiği için fiyat yazılmamıştır

MERA KANUNU UYGULAMALARI : 4342 sayılı mera kanunu ve bakanlığımız talimatları doğrultusunda 2003 yılı içerisinde dört ilçeye bağlı 65 köyün 45'inde tespit işlemleri tamamlanmıştır.

2002 yılında ihalesi yapılan ve sahara mühendislik tarafından alınmış olan 15 köye ait 6102 ha meraya ait iş teslimi 2003 yılında gerçekleştirilmiştir. 15 köyümüzün hudutları içerisinde bulunan 6102ha meranın zemin tespitleri ve haritaları yapılmış bu çalışmaların bedeli olarak firmaya 100.815.000.000-tl ödenmiştir. Tespit ve tahdit işlemleri askı aşamasındadır.

2003 yılında ilimizde iki mera teknik ekibi çalışma yapmış olup iki ilçede 15 köyde toplam 5930 ha yaylak alanının tahdit işlemleri tamamlanmıştır. 2003 yılında 3 ilçede toplam 30 köyde 11 ha yaylak alanının tespit işlemleri tamamlanmıştır.

YILLAR	İLÇE SAYISI	PROGRAM	TESPİT YAPILAN KÖY SAYISI	HARİTALARI YAPILAN KÖY SAYISI
1998	-	-	-	-
1999	1	25	-	-
2000	2	55	-	-
2001	2	75	15	14
2002	2	78	15	-
2003	4	65	45	15
TOPLAM	11	298	75	29

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ :

2003 yılı sonu itibariyle ilimizde kültür balıkçılığı yapılan işletmelerle ilgili olarak; kapasitesi 10 ton / yıl ve üzerinde olan işletme sayısı 16 adet olup, bunlardan 13 işletmenin inşaatı tamamlanmıştır. İnşaatı tamamlanan işletmelerden 3 tanesi 2002 yılı itibariyle üretimlerine ekonomik ve yasal sorunlar nedeniyle son vermiştir. 3 işletmenin inşaatı devam etmekte olup; kısmen üretime geçilmiştir. Büyük işletmelerin toplam proje kapasitesi 425 ton/yıl olup, kullanılan kapasite 243 ton/yıl'dır. 1 işletme kapasite artırımına gitmiş olup 9 ton / yıl kapasite ile üretimdedir. Kapasitesi 10 ton/ yıl' in altında olan küçük aile işletmeleri 15 adet olup; tamamının inşaatı bitmiştir. Bu işletmelerden 3 tanesi 2002 yılı itibariyle üretimlerine son vermiştir (ekonomik sorunlar nedeniyle). Küçük aile işletmelerinin toplam proje kapasitesi 51 ton/yıl olup, kullanılan kapasite 36 ton/yıl' dir. 3 işletme ön izin aşamasında olup tesis kurmak için 3 adet müracaat mevcuttur. İlimizde bulunan kültür balıkçılığı yapan işletme sayısı toplam 31 adet olup bunlardan 6 adeti üretimini durdurmuştur. Toplam proje kapasiteleri 476 ton/yıl olup, kullanılan kapasite 315 ton/yıl' dir.

ÖZEL İDARE KAYNAKLI PROJELER

2003 yılı il özel idaresi kaynaklı olarak ilimizde 6 proje uygulanmış olup toplam 57.616.940.000-Tl harcama yapılmıştır.

PROJE KONUSU	MİKTAR	HARCAMA TUTARI
YONCA TOHUMU ALIMI	2 TON	12.484.400.000
KULAK KÜPESİ ALIMI	20.000 AD.ÇİFT	18.644.000.000
BESİ YEMİ ALIMI	200 ÇUVAL	3.402.000.000
DAMIZLIK BOĞA ALIMI	2 ADET	5.545.000.000
KORUNGA TOHUMU ALIMI	3,6 TON	7.434.000.000
T DİREK KİVİ BAH.TESİSİ	9 KİŞİ (429 ADET T DİREK)	10.107.540.000
TOPLAM		57.616.940.000

GENEL BÜTÇE KAYNAKLI PROJELER

MİLYON TL

SIRA NO	PROJENİN ADI	YILI ÖDENEĞİ	GELEN ÖDENEK	HARCANAN ÖDENEK
1	BITKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME	34.000	27.504	20.700
2	HAYVANCILIĞI GELİŞTİRME	37.000	29.743	23.144
3	ÇAYIR-MERA YEM BİT.	1.000	535	392
4	SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME	9.000	6.950	5.106
5	ORGANİK TARIM	23.500	25.298	11.210
6	HAYVAN HAST. VE ZAR.İLE MÜCADELE	52.000	47.371	36.356
7	BİTKİ HAST. VE ZAR.İLE MÜCADELE	15.000	13.276	9.039
8	SU ÜRÜN. KİRL.VE KORUMA KONT. HİZ.	2.520	1.554	1.903
9	GIDA DENETİM HİZMETLERİNİN GELŞ.	6.800	6.188	4.423
10	KOOPERATİF SURVEY ÇALIŞMASI	1.000	3.466	123
11	TARIMSAL KOOP. YÖN. VE MUH.EĞT.	500	1.000	120
12	TARIMSAL YAYIM HİZM. GELİŞTİRME	7.000	8.504	7.895
TOPLAM		189.320	171.389	120.411

İLİMİZDE UYGULANABİLECEK PROJELER :

Siyah üzüm (kokulu üzüm) üretimi projesi:

İlimiz sahil ilçelerinde yaygın olarak bulunan siyah üzüm (kokulu üzüm) üretimini geliştirmek, bu üzüm çeşidinden meyve suyu olarak da yararlanmak üzere İl Müdürlüğümüz ve 19 Mayıs Üniversitesi işbirliği ile bir proje başlatıldı. Bu kapsamda verimli çeşitlerin tesbiti yapılarak il müdürlüğümüz genel bütçesinden arhavi ilçesinde 1.000 adet üzüm fidanı yetiştirmek üzere çalışmalar başlamıştır.

Kapari Üretimi:

İlimizde kırık yapıda, erozyona maruz kalan ve fidanlanması-ağaçlandırılması gereken alanlarda hem gelir getirici özelliği olması hem de erozyonu önlemek amacıyla kapari dikim sahaları belirlenebilir. Bu hususta ağaçlandırılması gereken baraj üstü alanlar da kullanılacaktır.

Baraj göletlerinde tatlı su ürünleri yetiştiriciliği(kafes balıkçılığı):

İlimizde yapımına başlanan ve yapılacak barajlar sonrasında tatlı su ürünleri (kafes balıkçılığı) yetiştiriciliği yapılabilecek alanlar ortaya çıkacaktır. İl müdürlüğümüzce bu konuda potansiyel belirleme ve ön etüt çalışmaları yapılmaktadır. Bakanlığımızın baraj alanlarında tatlı su ürünleri yetiştiriciliği yapmak üzere proje ve program geliştirmesi ve genel bütçeden desteklemesi faydalı olacaktır.

Entegre bal işleme ve değerlendirme tesisi: Son yıllarda ana arı üretiminin artması ve arıcılık projelerimizin uygulamaya konulması ile arıcılık önem kazanmıştır. İlimizin arıcılık potansiyeli mevcut durumun 2-3 katı kadar olduğu tahmin edilmekte olup; bu sayıya ulaşılabilmesi için ilimizde bal işleme ve değerlendirme tesisi kurulması ve pazarlama imkanlarının artırılması gerekmektedir. İlimizde bal üretimi çeşitlilik arz etmekte (yayla balı, kestane balı, kır balı gibi) ve bu bölgeden büyük şehirlere giden insanlarımız tarafından beğenilen ve aranan ballardır. Ancak arıcılarımızın örgütlenememesi ve pazarlama zincirinin kurulamaması (ki bu hususta ilk ve en önemli aşama bal işleme ve paketleme ünitesidir) bal pazarlamada sıkıntılara sebep olmaktadır. Bu açıdan böyle bir tesisin ilimize kazandırılması hem ilimiz hem de ülkemiz açısından faydalı olacaktır.

Meyve fidanı üretim tesislerinin kurulması ve yaygınlaştırılması:

İlimizde daha önceki yıllarda tarım bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren meyve fidanı üretim istasyonunun kapanması nedeniyle ; ilimiz çiftçilerimizin ihtiyaç duyduğu meyve fidanları başka illerden temin edilmektedir. Temin edilen fidanların gerek bölgeye uyum sağlayamaması gerekse hastalıklı olmaları nedeniyle istenilen verim alınamamaktadır. Bu nedenle ilimiz çiftçilerinin ihtiyaç duyacakları meyve fidanlarının sağlanabilmesi açısından meyve fidanı üretim tesislerinin kurulması ve yaygınlaştırılması uygun olacaktır.

Kapama meyve bahçeleri projesi:

Baraj sahası dışında kalan çoruh havzası ve etrafındaki bölgelerde 1 veya 2 dönümlük çeşitli meyve ağaçları ile kapama meyve bahçesi tesisi kurulması düşünülmektedir.

Ayrıca ilimizde daha önceki yıllarda çeşitli kaynaklar ile yaptırılan ve hali hazırda atıl durumda bulunan seralarda kesme çiçek ve saksı çiçekçiliği uygulamalarının başlatılması planlanmaktadır.

B - HAYVAN SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

1 - SALGIN HAYVAN HASTALIKLARIYLA MÜCADELE :

Çıkan Ve Sönen Hastalıklar : İlimiz genelinde 2003 yılı içerisinde 3285 Sayılı Hayvan Sağlık Zabıtası Kanunu'nun 4 ncü maddesinde ifade olunan 26 ihbari mecburi hastalıktan; ilimiz merkez ilçe taşlıca köyünde arılarda amerikan yavru çürüklüğü hastalığı, Şavşat İlçesi Y.Koyunlu Köyünde Sığır Brucellosisi Hastalığı çıkmış bu mihrak ile 1999 yılında Şavşat İlçesi Kocabey Köyünde tespit ve teşhis edilip halen aktif mihrak durumunda olan Sığır Brucellosisi Hastalığına yönelik gerekli idari ve fenni tedbirler alınmış ve meri mevzuat doğrultusunda mücadele edilmiştir.

1) Şavşat İlçesi Kocabey Köyü'nde 1999 yılından beri aktif mihrak durumunda olan sığır Brucellosisi hastalığına yönelik önceki yıllarda yapılan çalışmalara ilave olarak yönetmelik gereği altı ayda bir kan serumları alınarak serolojik yoklama için gönderilmiş,yeni müspet vakaya rastlanılmamıştır. Çalışmalara devam edecektir.

2) Şavşat Y.Koyunlu Köyünde ise yalnızca bir hanede 15.01.2003 tarihinde çıkmış,toplam 3 hayvanda tespit edilmiş ve bu hayvanlar tazminatlı olarak kestirilerek etleri kavurma olarak tüketime arz ettirilmiş,yetiştiriciye de 1.350.000.000 TL tazminat ödenmiştir. Hastalık tamamen söndürülmüş ve alınan idari ve fenni tedbirler kaldırılmıştır.

3) Merkez ilçe Taşlıca Köyü'nde 10.06.2003 tarihinde gezginci arıcılar menşeli olarak çıkan Arılarda Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalığı 03.07.2003 tarihinde ihbar alınmış ve derhal laboratuvar teşhisiyle doğrulanmış,gerekli tam tedbir alınarak titizlikle takip edilmiştir. Sonuçta 13.10.2003 tarihinde tamamen söndürüldüğü anlaşılmış ve tedbirler kaldırılmıştır. Hastalığın başından sonu kadar 30 müspet koloniden 18'i sönmüş veya imha edilmiş diğer kolonilere bulaşması ve yayılması önlenmiştir.

İhbari mecburi hastalıklar dışında kalan ancak hayvan popülasyonunda nispeten yoğun bazen kitlesel ölümler yapabilen Yanıkara,Enterotoxemie, Agalaxie, Pasteurellosis ve K.Ciğer Ağrısı gibi enfeksiyöz veya toxemik hastalıklarla da aşılama ve tıbbi tedavileri uygulanmak suretiyle mücadele edilmiştir.

2 - KORUYUCU AŞILAMALAR :

a) Salgın hastalık çıkışına bağlı olarak yapılan aşılama :

Bu kapsamda Şavşat İlçesi Y.Koyunlu Köyü'nde yıl içerisinde çıkan Sığır Brucellosis Hastalığına karşı sirayete mahsus 194 baş sığıra ergin aşı tatbik edilmiştir.

b) Program gereği yapılan aşılama :

2003 Yılı Hayvan Hastalık ve Zararlılarıyla Mücadele Programı gereği yapılan aşılama ve sağlık taramaları ise şöyledir ;

c) Özel Talep Doğrultusunda Yapılan Aşılama :

Program gereği veya hastalık çıkışına bağlı olarak yapılan aşılama dışında ilgili aşı üretim merkezlerinden İl Müdürlüğümüz Döner Sermaye Saymanlığımız aracılığıyla temin edilerek yetiştiricilerimizin istekleri doğrultusunda tatbik edilen aşıların miktarları ise şöyledir;

d) Serbest Veteriner Hekimler Tarafından Yapılan Aşılama :

İlimizde faaliyet gösteren 6 serbest veteriner hekim tarafından yapılan aşılama ise aşağıda arz edilmiştir.

2003 YILI İÇERİSİNDE YAPILAN ÇALIŞMALARI GÖSTERİR CETVELİ

HASTALIĞIN ADI	HAYVAN NEVİ	PROGRAM	HASTALIK ÇIKIŞINA BAĞLI	ÖZEL TALEP	SERBEST VETERİNER	TOPLAM
ŞAP	B.BAŞ	48.000	0	462	232	48.694
	K.BAŞ	0	0	3.305	8.010	11.315
ANTHRAX	B.BAŞ	310	0	2.793	0	3.103
	K.BAŞ	219	0	0	0	219
K.KEÇİ ÇİÇEK	K.BAŞ	0	0	0	0	0
KUDUZ	KEDİ-KÖPEK	194	0	0	0	194
	B.Baş	0	0	0	0	0
NEWCASTLE	KANATLI	4.459	0	0	0	4.459
YANIKARA	B.BAŞ	0	0	12.864	3.419	16.283
ENTEROTOXEMİE	K.BAŞ	0	0	4.017	5.355	9.372
K.CİĞER AĞRISI	K.BAŞ	0	0	840	0	840
AGALAXİE	K.BAŞ	0	0	150	0	150
PASTEREULLOSİS	B.BAŞ	0	0	0	0	0
PPR	K.BAŞ	2.000	0	0	0	2.000
BRUCELLOSİS	B.BAŞ(Ergin)	180	194	333	0	707
TARAMA	MUHTELİF	139.608	0	0	0	139.608

3 - POLİKLİNİK ÇALIŞMALARI :

İlimizde 2003 yılı sonu itibarıyla İl Müdürlüğümüz Veteriner Hekimleri ile Merkez, Ardanuç , Şavşat ve Yusufeli İlçelerimizde faaliyet gösteren 6 Serbest Veteriner Hekimin yaptığı klinik muayene ve bunlara bağlı tıbbi tedaviler aşağıda arz edilmiştir.

HAYVAN TÜRÜ	SER. VETERİNER	İL MÜDÜRLÜĞÜ POLİKLİNİĞİ
SİĞİR	279	393
KOYUN	16	33
KEÇİ	16	6
T.TIRNAKLI	4	6
KÖPEK	12	54
KEDİ	0	6
KANATLI	5	36
TOPLAM	332	534

4 - YURTIÇİ HAYVAN SEVKLERİ :

2003 yılı içerisinde yurdumuzun değişik il ve ilçelerine çeşitli maksatlarla toplam 5.289 baş sığır, 6.684 baş koyun-kuzunun, 195 keçi,12.860 adet arı kolonisi,950 adet kanatlı ile 818 kg B.B.Hayvan Derisi,45 Adet koyun derisinin gerekli muayeneleri yapılarak Yurtiçi Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu tanzim edilmek suretiyle nakilleri gerçekleştirilmiştir.

5- SIĞIR CİNSİ HAYVANLARIN TANIMLANMASI VE İZLENMESİ ÇALIŞMALARI

2003 yılı içerisinde yapılan çalışmalar neticesinde ilimizde mevcut olan 31.157 sığır ile 8.212 adet sığır işletmesinin kayıtları gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar devam etmekte olup şu an için ilçeler üzerinden son durum aşağıya çıkartılmıştır.

İLÇELER	MEVCUT HAYVAN	MEVCUT İŞLETME	SİLİNE İŞLETME	SİLİNE HAYVAN
Merkez	8.056	1.961	21	1.793
Ardanuç	4.153	729	-	261
Arhavi	1.724	1.102	-	8
Borçka	2.021	546	-	-
Hopa	1.566	891	-	-
Murgul	993	276	-	197
Şavşat	7.320	1.919	1	1.227
Yusufeli	4.946	788	2	74
TOPLAM	31.157	8.212	24	3.589

6 - SARP SINIR KAPISI'NDAN YAPILAN İTHALAT VE İHRACATLAR :

İlimizde bulunan ve B.D.T. Ülkeleriyle irtibatımızı sağlayan Sarp Sınır Kapısı'ndan Ekim Ayı sonu itibariyle canlı hayvan ve hayvansal ürünler ihracatı yapılmamış, 53 adet Kontrol Belgesi tanzim edilmiş,bu doğrultuda yapılan ithalat ise aşağıda arz edilmiştir;

<u>İTHALİ YAPILAN MADDE</u>	<u>MİKTARI</u>	<u>PARASAL DEĞERİ</u>
Küçükbaş Hay.Derisi	118.190 Adet	177.285 \$
Büyükbaş Hayvan Derisi	1.565 Ton	1.209.850 \$
		TOPLAM : 1.014.375 \$

C-DESTEKLEME ŞUBESİ ÇALIŞMALARI:

a-KOOPERATİFÇİLİK

I- TEŞKİLATLANDIRMA HİZMETLERİ : İlimiz dahilinde faal 71 adet tarımsal kalkınma, 2 adet su ürünleri, 1 adet sulama kooperatifi olmak üzere 74 adet kooperatif bulunmakta olup Hopa Bölgesi Çaycılık Kooperatifleri Birliği ile Artvin İli Ormancılık Kooperatifleri Birliği olmak üzere 2 adette kooperatif birliği mevcuttur. Orman Kooperatifleri Birliğine üye kooperatif sayısı ise 46 dır. Hopa Bölgesi Çay Kooperatifleri Birliğinin ortak kooperatif sayısı ise 8 dir.

Bu kooperatiflerin 2003 yılı genel kurul toplantı tespitlerine göre 16.521 üyesi mevcuttur.

II- PROJELENDİRME VE KREDİLENDİRME HİZMETLERİ :

PINARLI KÖYÜ PINARLI KOOPERATİFİ SÜT SIĞIRCILIĞI PROJESİ (100 AİLE X 2 BAŞ) : Bu Proje 2001 Yılında Yatırım Programına alınmış olup Bakanlığımızca bu Proje için;

47.041.000.000.-TL İşletme Binası Ve Alet Ekipman Alımı için,
70.000.000.000. -TL Ahırların Yapımı için,
259.000.000.000.TL 200 Baş Süt Sığırı Alımı için,
20.000.000.000.-TL 2003 Yılı İşletme Sermayesi olmak üzere toplam **396.041.000.000.TL** Kredi Kullandırılmıştır.

Geri ödemeler başlamış olup, düzenli bir şekilde devam etmektedir. Kooperatif sabit yatırımını gerçekleştirmiş, 200 adet süt sığırı alınarak yetiştiricilere dağıtılmış, işletme binası yapımı tamamlanmış ve alet ekipmanlar alınmıştır. 2004 yılı işletme sermayesi için bakanlığımıza transfer teklifleri yapılmıştır.

MURGUL-KABAĞA KÖYÜ TTK ARICILIK PROJESİ (50 AİLE X 20 ADET ARILI KOVAN) :

Bu Proje 2001 Yılında Yatırım Programına Alınmış Olup Bakanlığımızca Bu Proje için;

26.444.000.000.-TL. İşletme Binası Ve Alet Ekipman Alımı için,
85.500.000.000.-TL. 900 Adet Arılı Kovan Alımı için,
15.000.000.000.-TL 2002 Yılı Ek Transfer Programından İşletme Sermayesi,
31.000.000.000.-TL 2003 Yılı İşletme Sermayesi Olmak Üzere Toplam **157.944.000.000.-TL** Kredi Kullandırılmıştır.

Kooperatif sabit yatırımını gerçekleştirmiş, 900 adet arılı kovan alınarak yetiştiricilere dağıtılmış, işletme binası yapımı tamamlanmış ve alet ekipmanlar alınmıştır. Bakanlığımızdan çalışma ve üretim iznini alan kooperatif üretime başlamıştır.Geri ödemeler düzenli olarak devam etmektedir.

08-1 HOPA TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ 45 TON/GÜN KAP.ÇAY FABRİKASI:

Bakanlığımızdan 50.000.000.000.-TL işletme kredisi alarak üretime geçen Kooperatif üretim ve çalışma iznini de alarak kuru çay üretimi yapmaktadır.Geri ödemeler başlamış olup düzenli olarak devam etmektedir.

PROJE UYGULAYAN KOOPERATİFLERİN DURUMLARI

KOOPERATİF ADLARI	ÜRÜN	KAPASİTESİ	AÇIKLAMALAR
MERKEZ-ORUÇLU TAR.KALK.KOOP (faal değil)	Zeytin Yağı Fab.	20 Ton/Gün	Baraj alanında olduğundan istimlak edildi.üretim yapılmıyor.
BORÇKA-BALCI TAR.KALK.KOOP	Kereste Fab.	5000m ³ /Yıl	Ladin,ıhlamur ve kayın tomruğu işliyor
BORÇKA-DÜZKÖY TAR.KALK.KOOP.	Kereste Fab	5000m ³ /Yıl	Tomruk işliyor. parke İmal ediliyor.
ŞAVŞAT-KİREÇLİ TAR.KALK.KOOP. (faal değil)	Mandra	5 Ton/Gün	2001 Yılından İtibaren Üretimi Durdurulmuştur.
MURGUL KABACA TAR. KALK.KOOP.	Arıcılık	50 AileX 20 Kovan	Çalışma ve üretim izinlerini ALMIŞTIR.
ŞAVŞAT-PINARLI KÖYÜ TAR.KAL.KOOP.	Süt Sığırcılığı	100 Aile X 2 Baş	200 adet montofon ırkı süt sığırı alınarak ortaklara dağıtılmıştır.
08-1-HOPA TAR. KALK. KOOP.	Çay Fabrikası		2002 yılında çalışma ve üretim izni alarak üretime geçmiştir.

b-TARIMSAL GİRDİLER :

Kimyevi Gübreler : 2003 yılında Artvin İli Merkez ve İlçelerinde;

1.585 ton kompoze (25-5-10),

327 ton A.sülfat(%21),

3.831 ton A.nitrat(%26),

237 ton A.nitrat(%33),

530 ton TSP ve

746 ton CAN olmak üzere toplam **7256** ton kimyevi gübre kullanılmıştır.

İlimiz genelinde 10 adet tarım kredi kooperatifi 8 adet tarımsal kalkınma kooperatifi 4 adet gübre bayi ve 1 adet ziraat odası kimyevi gübre bayii olarak faaliyet göstermektedir. Kimyevi gübre bayilerinin piyasa denetimlerinde, lisans ve tescil belgeleri kontrolü yapılmış ve çeşitli gübrelerden kimyevi gübre numunesi alınarak ilgili analiz kuruluşuna gönderilmiştir.Yapılan analizler neticesinde ilimizde satışı yapılan gübrelerin analiz sonuçları olumlu çıkmıştır.

c-TABİİ AFETLER:

28.07.2003 tarihinde meydana gelen ve İlimiz Merkez İlçeye bağlı 3 köy ile Yusufeli İlçemize bağlı 15 köyü ve merkez mahalleleri etkileyen dolu ve sel felaketiyle ilgili hasar tespit çalışmaları zamanında tamamlanmış ve komisyon kararları hazırlanıp Bakanlığımıza gönderilmiştir.

d-EĞİTİM ÇALIŞMALARI :

Kooperatiflerin genel kurul toplantılarında üyelere kooperatifçilik hakkında genel bilgiler verilmektedir. 10 Aralık 2003 tarihinde kooperatiflerle ilgili genel bir eğitim toplantısı düzenlenmiş olup 120 kişinin katılımı sağlanmıştır.Ayrıca Türkiye genelinde kooperatifçilik haftası kutlamalarıyla ilgili seçilen üç ilden biri olarak ilimizde yapılan kooperatifçilik haftası kutlamaları programı dahilinde düzenlenen konferans ve yarışma etkinliklerinde dereceye girenlere ödüller verilmiştir.

D-KONTROL ŞUBESİ ÇALIŞMALARI:

1-GIDA DENETİM HİZMETLERİ :

560 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine dair K.H.K, vebu K.H.K.de değişiklik yapan 4128 Kanun ile Türk Gıda Kodeksi Yönetmenliğinde yayınlanan ürünler tebliğine göre ; Gıda maddesi,Gıda katkı maddesi,Gıda ile temasta bulunan materyal veya ambalaj maddesi üreten işyerlerinin Bakanlığımız ve İl müdürlüğümüzce düzenlenen Gıda Siciline kaydolması , Üretim izni alması ve İmal edecekleri ürünleri ve bu ürünlerin bileşiminde bulunan maddeleri Bakanlığımıza tescil ettirerek **izin alma** zorunluluğu getirilmiştir.

Bu amaçla İl Müdürlüğümüze müracaatta bulunan Gıda Üretim İşyerlerinin dosyaları incelenerek,Mevzuatlara uygun işyerlerine Gıda Sicil Numarası ve Üretim İzni verilen işyerlerinin işlemleri aşağıdaki tabloya çıkartılmış olup dosyalarında eksik belgeleri bulunan işletmelere eksik belgeleri tamamlanması için işyeri sahiplerine bildirilerek tamamlamaları istenmiştir.

GIDA ÜRETİM İŞYERLERİ

GIDA İŞYERLERİ	İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZE MÜRACAAT EDEN İŞYERİ SAYISI	BAKANLIĞIMIZ TARAFINDAN GIDA SİCİLİ VERİLEN İŞYERİ SAYISI	İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ TARAFINDAN VERİLEN GIDA SİCİLİ VE ÜRETİM İZİNİ ALAN İŞYERİ SAYISI	EKSİK BELGE NEDENİYLE İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZDE BEKLETİLEN İŞYERİ SAYISI
EKMEK FIRIN FABRİKASI	53	13	38	1
UN FABRİKASI	1	1	----	---
TASNİF DIŞI GIDA(ÇAY FAB.)	9	8	----	2
SÜT VE SÜT MAMÜLLERİ FAB	1	-	-	-
PASTANELER	9	-	6	3
TEMEL PETEK ÜRETİMİ	1	-	-	1
UN VE UNLU MAMULLER	2	-	-	2
BAL TOPLAMA MERKEZİ	1	1	-	-
TOPLAM İŞYERİ SAYISI	77	23	44	9

2003 Yılında 16 Adet Gıda İhracat Sertifikası düzenlenerek çeşitli gıda maddeleri sarp sınır kapısından ihracatı yapılmıştır.

2003 Yılında fiili ithalatına izin verilen herhangi bir ürün olmamıştır.

2003 Yılında Pastacılık üretimi yapan işyerlerine yönelik olarak Gıda Sicili ve Üretim İzni Sertifikasyon işlemlerine başlanmıştır.

2- YEM BAYİİ KONTROL HİZMETLERİ :

Şube Müdürlüğümüzce İlimiz sınırları içerisinde alınan duyular üzerine ruhsatsız yem satan iş yerlerin kontrol ve denetimleri yapılarak bu işyerlerinin ruhsatlandırılma çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda Yem Depolama ve Satışa Arzetme Yeri Ruhsatı almak için müdürlüğümüze yapılan talepler değerlendirilmiş, bu güne kadar uygun görülen 76 işyerine ruhsat verilmiştir.

3- SU ÜRÜNLERİ GELİŞTİRME VE KİRLİLİK KONTROL HİZMETLERİ :

1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu gereğince, İl Müdürlüğümüzden ruhsat almış ve 2003 yılı içerisinde yürürlükte bulunan 233 adet gemi, 641 adet Gerçek Kişilere ait Su Ürünleri Ruhsat Teskereleri yürürlükte olup, vize yapılması gereken ruhsatların vize işlemleri yapılarak Ruhsat Kayıt Defterlerine işlenmiştir. Zamanında vize işlemleri yaptırmadıklarından 3 adet gemi ruhsat teskeresi ve 22 adet Gerçek kişi ruhsat teskeresi bir yıl süreyle iptal edilmiştir.

2003 yılında 41 adet amatör Balıkçılık Belgesi düzenlenmiştir.

Su Kirliliği Kontrol Hizmetlerinde Balıkçı Barınaklarında 84, denizler ve iç sularda 66 adet kontrol yapılmıştır.

4- MEZBAHA KONTROL HİZMETLERİ :

11.09.2000 tarih ve 24167 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak Yürürlüğe giren **Kırmızı Et ve Et Ürünleri Üretim Tesislerinin Kuruluş,Açılış,Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik** gereği İlimizde faaliyet gösteren 8 ilçe 2 Belde Belediye Başkanları teker teker İl Müdürlüğümüz Teknik elamanlarınca ziyaret edilerek Mezbahanelerinin Tesis Kurma ve Çalışma İzni alabilmeleri için gerekli Yönetmenlik hükümleri anlatılmış olup, Şube Müdürlüğümüzce çalışmalara aralıksız devam edilmektedir.

Şavşat,Yusufeli, Artvin Belediye Mezbahanesi ilgili yönetmelik hükümlerini yerine getirdiğinden Tesis Kurma ve Çalışma İzni, verilmiş olup Borçka, ,Ardanuç Belediye Mezbahaneleri Tesis Kurma aşamasına getirilmiştir.Hopa ve Arhavi Belediye Mezbahaneleri Ruhsat almaya uygun değildir.

5- KUM - ÇAKIL OÇAKLARI :

Tarım alanlarının tarım dışı kullanılması ile ilgili yönetmelik gereği Proje İstatistik Şube Müdürlüğü ile koordineli olarak Dört iş yerinin müracaatı değerlendirilmiş olup,5 adet Kum – Çakıl Ocağı iş yerinin kontrolü yapılmıştır.

6- TOHURLUK KONTROL FAALİYETLERİ :

İl Müdürlüğümüzden Ruhsat almış tohumluk bayii olarak 3 adet iş yeri bulunmaktadır. Bu bayiler 308 sayılı Tohumların Tescil,Kontrol ve Sertifikasyonu hakkındaki Kanun ve buna ilişkin yönetmelik hükümleri gereği,kontrol ve denetimleri rutin olarak yapılarak yönetmelik hükümleri kendilerine bildirilmektedir.

İlimizde tarlada kontrollü ve sertifikalı tohum alma olmadığından ekim mevsiminde dışardan gelen pazarlarda açıktan tohum satan perakende satıcıların tohumlarının tescilli olup olmadıkları ve Tohumluk Bayii Ruhsatlarının bulunup bulunmadığına dair kontroller yapılarak Ruhsatsız satış yapan gezginci satıcılara yasal çerçevede gerekli uyarılar yapılmaktadır.

E- BİTKİ KORUMA ŞUBESİ ÇALIŞMALARI:

a) Mücadele Hizmetleri

1 - Yönetimli Çiftçi Mücadelesi : 2003 yılı Bitki Koruma çalışma programı gereğince aşağıdaki konularda Yönetimli Çiftçi mücadelesi şeklinde çalışma yapılmıştır.

<u>Mücadele Konusu</u>	<u>Program</u>	<u>Gerçekleşme</u>
Genel Zararlıları	2.950 Da	2.800 Da.
Hububat Hastalıkları	52 Ton	48 Ton
Hububat Zararlıları	50 Da.	55 Da.
Hububatta Yabancı ot	1.200 Da	1.370 Da.
Meyve Hastalıkları	1.3250 Ağ.	15.850 Ağ.
Sebze Hastalıkları	2.019 Da.	2.149 Da
Bağ Hastalıkları	500 Da.	2.520 Da.
Meyve Zararlıları	14.000 Ağ.	22.862 Ağ.
Turunçgil Zararlıları	1.450 Ağ.	1.450 Ağ.
Zeytin Zararlıları	10.250 Ağ.	27.250 Ağ.
Sebze Zararlıları	5.980 Da.	7.890 Da.
Bağ Zararlıları	650 Da.	650 Da.
Fındık Zararlıları	5.350 Da.	3.250 Da.
Ambar Zararlıları	70 Ton	58 Ton
Süs Bitkileri Zararlıları	850 Ağ.	910 Ağ.
Yemelik Baklagil Zararlıları	-	120 Da

2003 Zirai mücadele çalışmaları 43 çeşitli konuda 20.700 da alanda, 39.800 ağaçta ve 122 ton ürün üzerinden programlanmıştır.

2 - Devlet Yardım Mücadelesi : İlimizde 2003 yılında 750 da alanda Yerli Çekirge Mücadelesi konusunda Devlet Yardım Mücadelesi şeklinde mücadele programı yapılmış olup 375 da alanda gerçekleşme sağlanmıştır.

3 - Örnek Çiftçi Entegre Mücadelesi : İlimizde 2003 yılında 10 da alanda Fındık ve 2 da alanda Örtü altı sebze yetiştiriciliği olmak üzere 2 konuda Örnek Çiftçi Entegre Mücadelesi programlanmış olup % 100 gerçekleşme sağlanmıştır.

b) Karantina Hizmetleri

1) İç Karantina Hizmetleri :

İlimizde iç karantina hizmetleri Fidelik ve fidanlıkların kuruluşunda kuruluş ve ruhsatlandırma işlemleri, Fidelik ve fidanlıkların vejetasyon kontrolleri, Fidelik ve fidanlıkların söküm dönemi kontrolleri, Fide ve Fidanlıkların pazarlama nakil belgesi verilmesi, Fide ve fidanların Pazar kontrolleri ve Fumigasyon İşlemleri olarak gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tamim doğrultusunda İlimiz çiftçilerinden ve kamu kurumlarından fidancılık yapmak isteyenlerin bahçe kontrolleri yapılmış ve alınan toprak numuneleri analize gönderilmiş, sonucu olumlu gelen 7 adet fidancılık ruhsatı verilmiştir

Yeni Verilen Ruhsat Sayısı	İptal Edilen Ruhsat Sayısı	Yenilenen Ruhsat Sayısı	Toplam Fidanlık Sayısı
4	2	3	7

3 adedi resmi kurum ve kuruluşlara 4 adedi ise özel kişilere ait olan bu fidanlıkların 1 adedi Ceviz, 2 Adedi Orman, 1 Adedi Kiwi, 2 Adedi Muhtelif Meyve ve 1 Adedi Asma Fidanlığıdır.

Bu fidanlıklarda aşağıdaki kontrol işlemleri uygulanmıştır;

Vejetasyon Dönemi Kontrol Edilen Fidanlık Sayısı	: 7
Vejetasyon Dönemi kontrol Edilen Fidan Sayısı	:2.267.000
Sokum Dönemi Kontrol Edilen Fidan Sayısı	:1.050 (Kivi)
Sokumda İmha Edilen Fidan Sayısı	:-
Ruhsatı Yenilenen Fidanlık Sayısı	: 3
Ruhsat Verilen Fidanlık Sayısı	: 4
Ruhsatı İptal Edilen Fidanlık Sayısı	: 2
Pazarda Kontrol Edilen Fidan Sayısı (3 tekerrür)	: 41.773
Pazar Kontrolünde İmha Edilen Fidan Sayısı	: -
Fumige Edilen Fidan Miktarı	:-
Fumigasyonda Kullanılan İlaç Miktarı	:-
İl Dışından Gelip Ek Süre Verilen Fidan Sayısı	: 41.773

2-Dış Karantina Hizmetleri : İlimizde Hopa Liman ve Sarp sınır kapısı olmak üzere 2 adet Bitki ihraç ve Transit geçişine yetkili Gümrük bulunmaktadır. İthalat işlemleri için Hopa Gümrük müdürlüğü yetkili kılınmıştır. Bu kapılardaki dış karantina hizmetleri Müdürlüğümüzde yürütülmektedir. 2003 yılı içerisinde Müdürlüğümüzce gerekli kontrol ve işlemleri yapılarak , bu kapılardan yapılan, ihracat, İthalat, Transit geçişleri şöyledir;

İTHALAT-İHRACAT-İÇ VE DIŞ TRANSİT GEÇEN ÜRÜNLERİN MİKTARLARINI GÖSTERİR CETVEL

ÜRÜNÜN ADI	İTHALAT	İHRACAT	İÇ TRANSİT	DIŞ TARANSİT
Orman Ürünleri	71.510 m ³	-	43.947 m ³	1.612,510 m ³
İç Fındık	-	-	-	624.303 kg
Kabuklu Fındık	-	-	-	91.680 kg
Granüle Edilmiş Çay	-	-	-	1.240.532 Kg
Baharat	-	-	-	19.800 kg
Domates Salçası	-	-	-	20.000 kg
Muhtelif Temel Gıda	-	-	-	38.949 kg
Pamuk	853.045 kg	-	-	-
Şarap	-	-	-	13.994 kg
Su	-	-	-	51.228 kg
Kabuklu Kestane	-	-	-	27.600 kg
Çiçek Soğanı	-	-	175.000 kg	-

c) Sürvey Çalışmaları : 2003 yılında İlimizde 2 konuda sürvey çalışması programlanmış olup bunlar keşif sürveyi metodundadır.

Çalışma programı gereğince 2 konuda sürvey çalışmaları yapılmış olup, bu çalışmalar sonucunda ;

- **Patates Kanseri:** İlimizin tamamında Keşif sürvey çalışması yapılmış olup zararlı tespit edilmemiştir. Bu hususta ilimizde her ilçede en az beş köyde üç ayrı bölgeden alınan toprak numunesi tahlil için K.T.A.E. M. gönderilmiştir.

- **Patates Kist Nematodu :** İlimizin tamamında Keşif sürvey çalışması yapılmış olup zararlı tespit edilmemiştir.

d) Zirai İlaç –Alet Bayii Kontrolleri :

Bayilerin yönetmenlikte belirtilen şartlara uyup uymadıkları ve Bakanlıkça bazı ilaçların kontrolü amacıyla verilen talimatları doğrultusunda aylık denetimleri yapılmaktadır. Merkez ilçemizde 2, Arhavi, Şavşat, Yusufeli ve Ardanuç ilçelerinde birer adet olmak üzere toplam 6 adet Zirai Mücadele İlaç, Alet-Makina bayii faaliyet göstermektedir. Bu dönemde 1 adet bayi ruhsatı iptal edilmiş olup 2 adet yeni ruhsat verilmiştir.

e) Eğitim Çalışmaları :

1)Hizmet İçi Eğitim Çalışmaları :

a)*Müdürlüğümüzce Yapılan Eğitim çalışmaları:* Yıl içerisinde her ilçeden konuyla ilgili birer teknik elaman miyatlı evraklar ve icraat cetvellerinin tanzimi konusunda İl müdürlüğünde 1 günlük eğitime tabi tutuldu. Ayrıca İlçeler bir program dahilinde gezilerek Zirai mücadele programının uygulamasında karşılaşılan sorunların yerinde çözümü amacıyla yerinde konular hakkında eğitim çalışması yapıldı.

b) *Bakanlıkça Yapılan Çalışmalar :* 2003 yılı içerisinde Bakanlığımızca yapılan eğitim çalışmalarına Şubemizce katılımı sağlanan elaman ve konuları;

<u>Eğitim Konusu</u>	<u>Katılan Personel sayısı</u>		<u>Süresi</u>
	<u>Mühendis</u>	<u>Teknisyen</u>	
İnspektör Kursu	1	-	10 gün
Tohumluk Kontrolör Eğitimi	1	-	5 gün
Kaysıda entegre Müc.	1	-	5 gün

2) Çiftçi Eğitim Çalışmaları:

Müdürlüğümüzce gerek programdaki gerekse program dışı ancak ilimizde ekonomik anlamda zarar yapan ve çiftçilerimizin talepleri doğrultusunda bitki

hastalık,zararlıları ve yabancı otlarla mücadele şekli,zamanı,tekniki vb. konularda üreticilerimizi bilgilendirmek üzere eğitim yayım çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca Çiftçi Eğitim ve Yayım Şube Müdürlüğünün Koordinasyonunda düzenlenen çiftçi toplantılarına katılarak Zirai Mücadele konularında üreticilere ayrıntılı bilgiler sunulmaktadır. Bu çalışmalarımız şu yayım metotlarından oluşmaktadır;

<u>Eğitimin Metodu</u>	<u>Adedi</u>	<u>Faydalanan Çiftçi Sayısı</u>
Çiftçi Mektubu	700	700
Çiftçi Toplantısı	17	250
Bahçe Ziyareti	50	350

f) Döner Sermaye Faaliyetleri :

1) İlaç İkmal Durumu: İlimizde Çiftçilerimizin Zirai mücadele çalışmalarında ihtiyaç duydukları Zirai İlaçları zamanında ve yeterince hazır bulunduracak yeterli bayi bulunmadığından çiftçilerimizin bu girdi ihtiyaçlarını karşılamak üzere Müdürlüğümüz döner sermayesi aracılığı ile tedarik edilerek ücreti karşılığında çiftçilerimizin hizmetine sunulmaktadır. 2003 yılı içerisinde tedarik edilen ve satılan zirai ilaç miktarı aşağıdaki gibidir.

İlacın Cinsi	2003 te Tedarik Edilen		2003 te Satılan	
	KG	LT	KG	LT
Fungisitler	388,55	20	486,74	24,88
İnsektisitler	185	180	229,85	184,35
Akarisit	12	6,25	23,2	0
Mollussisit	15	0	11,5	2
Herbisit	0	470	0	484,5
Yazlık-Kışık Yağlar	238	0	0	272
Rodentisit	0	0	2	0
TOPLAM	838,55	676,25	753,29	967,73

2) Alet-Makine Durumu :İlimiz arazi yapısı dağlık ,kırık ve eğimli topoğrafik yapıda olup,bu arazi yapısı makineli tarıma uygun değildir. Çiftçilerimizin maddi gücü makineli tarıma uygun değildir. Bu nedenle Müdürlüğümüz döner sermayesinde mevcut Alet ve makineler üreticilerimize cuzzi ücret karşılığı kiralanmaktadır. İlimizde yeterli bayi olmadığından yeni alet-makine talepleri de Döner Sermayeye ücreti karşılığında temin edilmektedir. Zaman zaman arızalanan alet ve makinalarımız döner sermayeye tamir ettirmektedir. Mevcut Alet-Makine durumu;

<u>Makine Cinsi</u>	<u>Faal</u>	<u>Arızalı</u>	<u>Hurda</u>	<u>Talep</u>
Arabalı Pülverizatör(100Lt)	12	2	4	6
Sedyeli Toz Atomizatörü	1	-	-	-
Sırt Atomizatörü	20	1	17	10
Adi Sırt Pülverizatörü	11	1	2	8
12-16 Nolu MKE Av Tüfeği	-	-	21	-

g) - Diğer Faaliyetler :

2003 yılı Zirai Mücadele Çalışma Programında olmamasına rağmen Ceviz İç Kurdu, Fasulye Tohum Böceği, Elma Ağ Kurdu ve Meyve Yaprak Galeri Güveleri İlimiz ekonomisinde önemli yer tutan ürünlerinde zaman zaman lokal olarak ekonomik önem arz eder derecede zarar yaptıklarından arazi çalışmalarında takip edilerek üreticilere zamanında bilgi ve teknik yardım ulaştırılmıştır.

F-ÇİFTÇİ EĞİTİM VE YAYIM ŞUBESİ FAALİYETLERİ:

Çiftçi Toplantıları: 2003 yılı sonu itibariyle ilimiz merkez ve Bağlı ilçelerinde toplam 164 adet çiftçi toplantısı yapılmış olup, yapılan bu çiftçi eğitim toplantılarında 2.638 çiftçimiz eğitimden geçirilmiş, bu eğitimlerde çeşitli tarımsal konular işlenmiş olup; eğitimlerde toplam 2.137 adet çiftçi mektubu dağıtılmıştır.

Çiftçi Kursları: İlimiz merkez ve ilçelerinde çiftçi eğitim ve yayım programı kapsamında arıcılık konusunda 4 adet çiftçi kursu düzenlenmiş olup; kursa katılan 137 çiftçinin tamamına kursa katılım belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca 1 adet ana arı yetiştiriciliği kursu açılmış olup bu kursa 75 çiftçimiz katılmış ve Bakanlığımız TÜGEM'ce Ana Arı Üretim Sertifikaları verilmiştir.

İlimiz merkez ve bağlı ilçelerinde er ve erbaş eğitimi projesi kapsamında arıcılık, sulama ve gübreleme, seracılık, sığırcılık, zirai mücadele, koyun ve keçicilik, Kümes Hayvancılığı ve Çayır-Mer'a Yem Bitkileri Üretimi konularında 480 er ve erbaş'a yönelik olarak eğitim verilmiştir.

Demonstrasyon faaliyetleri: 2003 yılı içerisinde ilimiz merkez ve Bağlı ilçelerinde aşağıda tabloda belirtilen konularda demonstrasyon düzenlenmiştir:

Demonstrasyon konusu	Uygulama yapılan köy sayısı	Katılan çiftçi sayısı
Kivide Kış ve Yaz Budaması	4	35
Toprak Numunesi Alımı	21	116
Kivide Gübreleme	1	10
Örtü Altında Yalancı Mildiyö Mücadelesi	1	17
Domates ve Biberde Koltuk ve Uç Alma	1	15
Üzüm Yetiştiriciliği	10	57
Kapama Kivi Bahçesi Tesisi	4	25
Üzümde Budama	2	10
Toprak Kireçlemesi	2	2
Meyvelerde Budama	4	50

Tarla Günü: 2003 yılı içerisinde Hıyar ve Domateste koltuk ve uç alma, Kapama Kivi Bahçesi Tesisi, Üzümde dikim ve budama ile Toprakların kireçlenmesi konularında tarla günü düzenlenmiş olup toplam 130 çiftçi katılmıştır.

Kitle Yayım Vasıtaları Üretimi: 2003 yılı içerisinde çiftçi eğitim ve yayım faaliyetlerinde kullanılmak üzere çeşitli karımsal konularda 2.896 adet çiftçi mektubu ve 2000 adet kitap hazırlanarak çiftçilere dağıtılmıştır.

Çiftçi Ziyaretleri : Çiftçilerimizin tarla ve bahçelerinde çalışmaya başlamalarından itibaren çiftçilerimize periyodik ziyaretler yapılarak üretimin her aşamasında çiftçilerimize teorik ve pratik bilgiler yerinde aktararak çiftçilerimiz bilgilendirilmiş ve görülen hatalar yerinde giderilmeye çalışılmıştır.

Hizmetiçi Eğitimler : Müdürlüğümüz teknik elemanlarının bilgi ve tecrübelerini arttırmak amacıyla 2003 yılı içerisinde toplam 5 teknik eleman çeşitli konularda 4 hizmetiçi eğitim kursuna görevlendirilmiştir.

Yaygın Çiftçi Eğitimi Projesi (YAYÇEP) : Bakanlığımızca II. Yayçep olarak 5 yıl süre ile uygulamaya konulan proje kapsamında ilimiz merkez, Borçka ve Yusufeli ilçelerinde

2002 yılında kayıt yaptıran çiftçilerimize dağıtılmak üzere Bakanlığımızca gönderilen Meyvecilik kitaplarının dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca YAYÇEP programlarının Televizyondan yayın saatleri Çiftçilerimize duyurulmuştur.

Basın Bültenleri : 2003 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzün çalışmalarını Mahalli ve Ulusal Basın aracılığıyla çiftçilerimize duyurmak amacıyla 12 adet Basın Bülteni hazırlanmıştır.

Destekleme faaliyetleri: 2003 yılı içinde 65 yaşını doldurmuş ve muhtaç olan kimseler ile ilgili 2022 sayılı kanun gereği 3 adet gelir tespit raporu tanzim edilmiştir.

Ev ekonomisi faaliyetleri : 2003 yılı içinde ev ekonomisi eğitim ve yayım faaliyetleri kapsamında yürütülen aile kaynaklarının yönetimi, beslenme, çocuk gelişimi, köy el sanatları konularına ait çalışmalar aşağıya çıkarılmış olup bu çalışmalarda toplam 96 adet sirküler mektup dağıtılmıştır.

Konusu	Yapılan toplantı sayısı	Katılım
Uzun ve kısa süreli çiftçi kursları	6	50
Çiftçi toplantısı (Ev Ekonomisi Faaliyetleri)	16	214
Demonstrasyon (Gıdaların Çeşitli Yöntemlerle Muh.Ed.)	11	144
TOPLAM	33	408

G-İDARI VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ:

1- **Personel Durumu:** 2003 yılı sonu itibariyle ilimiz merkez ve bağlı ilçe müdürlükleri personel sayısı 139 olup, İl Müdürü ve İdari ve Mali İşler Şube Müdürü asaleten görevli olup , merkez ilçede 5 Mühendis, 1 Veteriner Hekim ve 1 Teknisyen Şube Müdürlüğü, İlçelerimizde ise 5 Mühendis ve 2 Veteriner Hekim İlçe Müdürlüğü görevini tedviren yürütmektedir.

Mevcut durum dikkate alındığında; il müdürlüğümüz görev alanına giren hizmetlerin etkin, zamanında ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için toplam 140 personele daha ihtiyaç duyulmaktadır.

05.04.2004 tarihi itibariyle personel mevcut ve ihtiyaç çizelgesi

Mevcut																													
İl müdürü	İl müdür yard.	Şube müdürü	İlçe müdürü	Veteriner	Ziraat mühendisi	Tekniker	Vet.sağ.tek.	Ziraat teknisyeni	Ek.eko.tek.	Teknisyen	Şef	Koruma ve	Ayniy.say.	Amb.mem.	Daktilograf	Şöför	Tek.yrd.	Bağçıvan	Hizmetli	Traktör sürücüsü	Siv.sav.uz.	İşçi					Memur	Toplam	
																						Usta	Tar.hiz.iş.	Şöför	Tem.işçi.	Hay.bak.			
1	-	7	7	10	12	2	5	18	4	6	2	1	1	1	6	5	1	1	9	1	1	3	17	4	2	7	4	139	
İhtiyaç																													
-	-	-	-	8	18	-	24	22	6	-	-	6	5	2	15	15	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	10	140

2 – Araç Durumu : Toplam 22 araç mevcut olup 19 adedi faal 3 adedi arızalıdır.

SIRA NO	İLÇE ADI	ARACIN PLAKASI	ARACIN CİNSİ	ARACIN MARKASI	ARACIN MODELİ	ARACIN DURUM
1	MERKEZ	08 AE 817	St .Wagon	Megan	2001	Faal
2	MERKEZ	08 AL 637	Binek	Renault	1984	Faal
3	MERKEZ	08 AF 141	Kamyonet	Ford	2003	Faal
4	MERKEZ	08 AC 008	Pikap	Toyota	1989	Faal
5	MERKEZ	08 AD 276	Pikap	Mazda	2001	Faal
6	MERKEZ	08 AC 252	Pikap	Mazda	2001	Faal
7	MERKEZ	08 AP 807	Midibüs	M23 Otoyol	1986	Arızalı
8	MERKEZ	08 AK 911	Traktör	Stayr	1982	Faal
9	ARDANUÇ	08 AL 341	Binek	Renault	1984	Faal
10	ARDANUÇ	08 AK 802	Pikap	Toyota	1981	Faal
11	ARDANUÇ	08 AK 523	Traktör	Stayr	1983	Faal
12	ARHAVİ	08 AL 938	Binek	Renault	1982	Faal
13	ARHAVİ	08 AN 688	Pikap	Anadol	1982	Arızalı
14	MURGUL	08 AL 045	Binek	Renault	1984	Faal
15	MURGUL	08 AK 343	St.Wagon	Renault	1981	Faal
16	BORÇKA	08 AC 024	Pikap	Nissan	1991	Faal
17	HOPA	08 AL 617	Binek	Kartal	1984	Faal
18	HOPA	08 AK 259	Binek	Renault	1980	Faal
19	ŞAVŞAT	08 AC 476	Pikap	Toyota	1989	Arızalı
20	ŞAVŞAT	08 AK 477	Ar.Taşıtı	Lada	1999	Faal
21	ŞAVŞAT	60 HE 269	Pikap	Toyota	1981	Faal
22	YUSUFELİ	08 AN 734	Pikap	Toyota	1989	Faal

3 - Arsa ve Bina Durumu

İLÇESİ	ARSA DURUMU	B İ N A N I N				
		Cinsi	İnşa Alanı m ²	Kat Adedi	Daire Adedi	Yapı Özelliği
Merkez	2509	idare Binası	199	2	-	Yığma
		Lojman	195	2	5	Betonarme
		Lojman	37	1	1	Yığma
		Depo+Lojman+Klinik+Garaj	99	2	1	Yığma
	2744	idare Binası	335	3	-	Betonarme
		Lojman	236	4	9	Betonarme
Ardanuç	19.238,	50 Başlık Tabii	541	1	-	Betonarme
	512	Lojman	69.44	1	1	Yığma
	1910	-	-	-	-	
Arhavi	1970	B Tipi Sun'i Tohumlama Lab.	70	1	-	Yığma
	37	Tabii Tohumlama	-	-	-	
Hopa	7305	5 Başlık Sun'i	452	1	-	Yığma
Şavşat	3540	5 Başlık Sun'i Tohumlama	452	1	-	Yığma
	589	Lojman	63	1	1	Yığma